

OBČINA BRASLOVČE

**LOKALNI PROGRAM ZA KULTURO OBČINE BRASLOVČE
ZA OBDOBJE 2016 – 2020**

Braslovče, maj 2016

KAZALO VSEBINE

1.	Uvod	3
2.	Analiza obstoječega stanja	3
2.1.	Kulturna tradicija	3
2.2.	Kultura danes	7
2.3.	Kultura jutri	9
3.	Javni interes na področju kulture in javne kulturne dobrine	10
3.1.	Knjižnična dejavnost	11
3.1.1.	Javni interes	11
3.1.1.1	Knjižnica, njene naloge in njena vloga v lokalnem okolju	11
3.1.1.2	Pogoji za izvajanje knjižnične službe	12
3.1.2.	Cilji in ukrepi	12
3.1.3.	Povzetek ciljev	16
3.2.	Kulturna dediščina Občine Braslovče	18
3.2.1.	Naselbinska dediščina	18
3.2.2.	Profana stavbna dediščina	19
3.2.3.	Memorialna dediščina	20
3.2.4.	Javni interes	20
3.2.5.	Cilji in ukrepi	20
3.3.	Ljubiteljska kulturna dejavnost	21
3.3.1.	Javni interes	22
3.3.2.	Cilji in ukrepi	22
3.3.3.	Območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti Žalec	23
3.3.3.1	Naloge javnega sklada za kulturne dejavnosti	23
3.3.3.2	Cilji in usmeritve	24
3.3.3.3	Sodelovanje	24
3.3.3.4	Organiziranost prireditev po nivojih	24
3.3.3.5	Povzetek	25
4.	Javna kulturna infrastruktura in investicije	26
4.1.	Objekti kulturne infrastrukture v lasti Občine Braslovče	26
4.2.	Javni interes	27
4.3.	Pregled načrtovanih investicij v obdobju 2016 - 2020	27
5.	Obseg in način financiranja kulturnih dejavnosti	28
5.1.	Financiranje knjižnične dejavnosti	28
5.2.	Financiranje varstva kulturne dediščine	29
5.3.	Financiranje programov ljubiteljskih kulturnih dejavnosti	29
5.3.1.	Financiranje programov in projektov ljubiteljskih kulturnih društev	29
5.3.2.	Financiranje dejavnosti Območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti	30
6.	Zaključek	31

1. UVOD

Lokalni program kulture Občine Braslovče je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike, ki izhaja iz doseženega položaja kulture v občini in s katerim se ugotovi vloga kulture v razvoju občine ter ugotovi javni interes zanjo.

Občina Braslovče s pripravo programa za kulturo 2016 - 2020 določa javni interes za kulturo in postavlja prioritete kulturnih dejavnosti v občini za štiriletno obdobje. Določa cilje na področju kulture ter ukrepe za doseg te ciljev.

Lokalni program za kulturo Občine Braslovče je pripravljen na osnovi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur.l. RS št. 77/07 s spremembami), ki v 14. členu določa, da lokalna skupnost sprejme svoj lokalni program za kulturo za obdobje štirih let, pri čemer lahko program vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje.

Dokument je skladen z usmeritvami Resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2014 – 2017 in vsebuje naslednja poglavja:

- analiza obstoječega stanja na področju kulture,
- javni interes na področju kulture,
- opredelitev programov in ciljev na področju kulture,
- javna kulturna infrastruktura.

Pri pripravi dokumenta so s svojimi prispevki sodelovali vsi subjekti, ki delujejo na področju kulture na območju občine Braslovče. Svoje poglede na stanje v kulturi in razvoj kulture v prihodnje so podala kulturna društva, ki delujejo na območju občine Braslovče, Medobčinska splošna knjižnica Žalec in Območna izpostava javnega sklada za kulturne dejavnosti Žalec.

2. ANALIZA STANJA

2.1. Kulturna tradicija

Kultura ima tako kot na Slovenskem tudi na območju občine Braslovče izjemen pomen, saj na takšen ali drugačen način vseskozi dopolnjuje človekovo življenje, mu daje nove vsebine in pozitivno vpliva na človekov duhovni in materialni napredek.

Skazi vso zgodovino družbenega življenja Občine Braslovče, in pred tem še posameznih krajevnih skupnosti na območju občine Braslovče, kulturi pripada zelo pomembna vloga, ki pa je bila ves čas vezana predvsem na delovanje ljubiteljskih kulturnih društev. To dokazuje tudi več desetletij delovanja občinskih kulturnih društev.

Na področju občine Braslovče delujejo štiri kulturna društva, ki se lahko pohvalijo z več desetletno zgodovino: Kulturno društvo Gomilsko, Kulturno društvo Letuš, Kulturno zgodovinsko društvo Žovnek Braslovče in Prosvetno društvo Braslovče. Ob tem je potrebno poudariti tudi pomen vključevanja kulture v proces izobraževanja in aktivno delovanje šolskih kulturnih društev na centralni šoli Braslovče in podružnicah in vključevanja kulturnih aktivnosti v programe dela tudi ostalih društev (društva prijateljev mladine, turistična društva itd.).

Prosvetno društvo Braslovče je najstarejše med njimi in je bilo ustanovljeno že leta 1888. Po letih delovanja nekoliko mlajši, pa za to nič manj aktivni, sta Kulturno društvo Gomilsko, ki je na začetku kot sekcija športnega društva začelo z delovanjem kmalu po I. svetovni vojni in Kulturno društvo Letuš, ki je bilo ustanovljeno leta 1935.

Vsa društva so v času svojega delovanja doživela tudi nekaj »slabih« let, vendar so se pod vodstvom prizadevnih kulturnikov uspela ohraniti do danes in so s svojimi pestrimi programi nepogrešljiv del družabnega življenja v Občini Braslovče.

Ob tem je potrebno poudariti, da se kulturne dejavnosti ne da strogo ločiti od okolja, v katerem deluje. Da se kultura vpenja v različne segmente družbenega življenja in je ni moč zapirati le v eno institucijo kot je npr. kulturno društvo. To pomeni, da kulturna ustvarjalnost ni omejena le na delovanje kulturnih društev in da se na najrazličnejše načine izraža tudi v programe ostalih društev, ki delujejo na področju mladine, turizma, podeželja in ne nazadnje tudi športa.

Zborovska in gledališka dejavnost predstavljata najobširnejše področje tako slovenskega kot tudi braslovškega ljubiteljskega kulturnega dogajanja. Zborovsko petje in gledališka dejavnost sta bili v vseh društvih prisotni od samih začetkov njihovega delovanja.

Danes v društvih prevladuje predvsem vokalna oziroma zborovska dejavnost. V okviru društev danes delujejo naslednji pevski sestavi in sicer: Moški pevski zbor Karla Viranta, Mešani pevski zbor Marije Vnebovzete in Sekstet Gomilsko. V okviru Društva upokojencev Braslovče deluje še Zbor starejših občanov in samostojno še vokalna skupina Asumpta.

Gledališka dejavnost je prisotna v Kulturnem društvu Gomilsko z odraslo ter mladinsko dramsko skupino ter v Kulturnem društvu Letuš z dramsko skupino Do zvezd.

V zadnjem času se razvija tudi plesna dejavnost s cheerleading plesnimi skupinami Kulturnega društva plesa in animacije Mavrica ter Plesnega gledališča Braslovče v okviru Prosvetnega društva Braslovče.

Prosvetno društvo Braslovče

Zgodovina današnjega Prosvetnega društva Braslovče sega v leto 1888, ko je bilo ustanovljeno takratno Bralno društvo Braslovče. Prvo leto je v okviru društva delovala le knjižnica, leto kasneje pa so organizirali še pevski zbor. Ime društva so zato spremenili v »Bralno in pevsko društvo Braslovče«. Poleg knjižnice in pevskega zbora so ustanovili še igralsko skupino. Za svoje delovanje so uporabljali različne prostore v Braslovčah, dokler niso leta 1927 zgradili kulturni dom

Društvo je v kasnejših letih razširilo svoje delovanje še na druge programe. Med drugo svetovno vojno so društvene aktivnosti zamrle, po vojni pa so delo v društvu ponovno oživili. Predvsem je bila aktivna dramska sekcija, ki je pripravila številne samostojne igre in jih predstavljala v domačem kraju in izven njega. Na drugi strani pa je bilo delo pevskega zbora močno okrnjeno. Leta 1959 so bili v društvu ustanovljeni nov moški pevski zbor ter harmonikarski in mladinski pevski zbor. Slednja sta po nekaj letih prenehala z delom, med tem ko moški pevski zbor, s trenutno 35 člani, v kraju deluje še danes. Pred leti je žal prenehala z delom tudi dramska sekcija Prosvetnega društva, k čemur so bistveno prispevali zelo slabi prostorski pogoji za izvajanje gledališke dejavnosti.

Danes Prosvetno društvo Braslovče združuje več kot 60 članov. Njegovo delovanje je usmerjeno predvsem v vokalno glasbeno dejavnost ter na organizacijo prireditev v kraju. V okviru društva delujeta dva pevska zbora in sicer Moški pevski zbor Karla Viranta ter Mešani pevski zbor Marije Vnebovzete. V zadnjem letu se razvija tudi plesna dejavnost s sekcijo Plesnega gledališča Braslovče pod vodstvom ene najpomembnejših plesnih pedagoginj Ane Vovk Pezdir.

Kulturno društvo Gomilsko

Zametek Kulturnega društva Gomilsko sega v leto 1889, ko je bilo na Gomilskem ustanovljeno Bralno društvo Gomilsko. Vse do druge svetovne vojne so člani društva

uprizarjali številna zahtevna odrska dela, poleg tega je v prostorih gasilskega doma delovala tudi knjižnica.

Po drugi svetovni vojni je bilo ustanovljeno Kulturno prosvetno društvo, ki pa je kar kmalu prenehalo z delovanjem. Z delom so nadaljevali leta 1952 kot prosvetna sekcija Telovadnega društva Partizan.

Samostojno društvo je bilo ponovno ustanovljeno leta 1975 in danes v svojih vrstah združuje več kot 180 odraslih članov in več kot 60 članov v starosti do 15 let. Člani društva delujejo v štirih sekcijah: odrasla dramska skupina, mladinska dramska skupina, literarna sekcija, otroška folklorna sekcija ter sekstet Gomilsko. Tudi v Kulturnem društvu Gomilsko posebno pozornost namenjajo delu z mlajšimi. Tako v okviru društva zanje organizirajo ure pravljič, prav tako jih aktivno vključujejo v vse prireditve v kraju.

Kulturno društvo Letuš

Zgodovina kulturnega društva Letuš sega v leto 1935, ko je bil ustanovljen tri članski pripravljalni odbor za ustanovitev Pevskega društva Letuš. Sestavili so društvena pravila in leta 1936 dobili odločbo o registraciji. Društvo je imelo tri sekcije: pevsko, dramsko in knjižnico. Takratni zbor je štel 25 članov in 14 članic. Med vojno je dejavnost društva mirovala.

Po osvoboditvi leta 1945 je zbor zopet pričeli z vajami in leta 1947 je priredil že več kot 20 samostojnih koncertov po celi Savinjski in Šaleški dolini. Osvojil je tudi prvo mesto na pevskem festivalu Okraja Celja in okolice. Leta 1951 so s Krajevnim Ljudskim odborom sklenili dogovor o dodelitvi 50m² zemljišča v brezplačen najem za dobo 30 let, na katerem so leta 1954 z lastnim delom zgradili pevsko kočo, v kateri so imeli pevske vaje in družabna srečanja.

Društvo je samostojno delovalo do leta 1958, ko je bil na željo oblasti sprejet sklep, da se iz Pevskega društva Letuš preimenujejo v Prosvetno društvo Lado Marovt Letuš. Lado Marovt je bil brat dolgoletnega pevovodje Ivana Marovta, zaveden Slovenec, heroj in borec, ki je leta 1944 padel v partizanih. Leta 1958 je bil v Letušu zgrajen tudi združni dom in z novo dvorano je zaživela dramska dejavnost. Še vedno je pod vodstvom g. Ivana Marovta uspešno deloval Mešani pevski zbor.

Po smrti g. Ivana Marovta je zborovsko petje v Letušu za krajši čas zamrlo. Leta 1993 pa je bil ustanovljen nov Mešani pevski zbor. Znova je nastala tudi dramska skupina, ki je v triletnem delovanju od leta 1995 do leta 1998 uprizorila tri gledališke predstave in z njimi požela velik uspeh.

Leta 1997 se je prosvetno društvo preimenovalo v sedanje Kulturno društvo Letuš. Zaradi pomanjkanja moških pevcev so leta 2001 ustanovili Ženski pevski zbor, leta 2010 pa so se jim pri pevskih vajah in nastopih spet pridružili moški. Zbor je deloval dve leti, nato pa se je pod okriljem društva ustanovil Kvartet KD Letuš. Pevsko kočo, ki je ponos društva, so leta 2009 v sodelovanju z Občino Braslovče, obnovili. Še vedno jo uporabljajo za vaje, prav tako pa tudi za družabna srečanja.

Leta 2010 je aktivno začela delovati tudi gledališka skupina »DO ZVEZD«, z namenom, da bi se v Letušu obudila gledališka dejavnost. Želja mladih po ustvarjanju, igri, plesu in petju na odru, je obrodila sadove. V petih letih so pripravili pet igranih predstav za otroke, ki so jih premiero odigrali v Letušu ob že tradicionalnem Adventnem sejmu. Gledališka skupina sodeluje pri vseh prireditvah in koncertih, ki jih pripravlja društvo. Ob 80 letnici društva je skupaj s Studiom Mozaik in Culturo Turistico posnela otroški film Letuško o kulturnih in turističnih znamenitostih Letuša. V filmu kot glavni akterji nastopajo otroci iz POŠ Letuš, ki

predstavijo Letuš in njegove znamenitosti na zanimiv način, prav tako pa se predstavijo vsa društva, ki delujejo v kraju.

Kulturno zgodovinsko društvo Žovnek

Kulturno zgodovinsko društvo Žovnek je bilo ustanovljeno leta 1995 predvsem z namenom ohranjanja gradu Žovnek. V sodelovanju z drugimi društvi na gradu občasno organizira tudi kulturne prireditve. Osnovno poslanstvo društva pa je ohranjanje ruševin, zagotavljanje promocijskega gradiva in promocije gradu.

V svojem programu obnavljanja gradu Žovnek društvo zasleduje naslednje cilje:

- obnova vseh obzidij v gradu in predgradju,
- sanacija stanovanjskega dela, da ne bo nevarnosti za rušenje,
- obnova in pokritje vseh stolpov,
- očiščenje vseh dvorišč in ureditev prehodov,
- ureditev spremljajočih objektov.

Prispevek članov društva je dragocen predvsem pri vzdrževanju gradu, saj vanj vlagajo veliko prostovoljnega dela, tako prostovoljnega kot fizičnega. Grad tudi po njihovi zaslugi postaja vse bolj priljubljena izletniška točka.

Kulturno društvo plesa in animacije Mavrica

Kulturno društvo plesa in animacije Mavrica je eno najmlajših društev v občini. Ustanovljeno je bilo leta 2010. V svojih vrstah združuje okoli 70 mladih plesalk in plesalcev, ki se ukvarjajo predvsem s cheerleading plesom.

Občinska knjižnica Braslovče

Občinska knjižnica Braslovče je enota Medobčinske splošne knjižnice Žalec, prej Medobčinske matične knjižnice Žalec, katere ustanoviteljice so vse občine Spodnje Savinjske doline. Prva direktorica knjižnice je bila Anica Lesjak. Knjižnico je vodila kar 25 let, upokojila se je leta 1987. Tega leta je postala direktorica Anka Krčmar. Leta 2006 jo je nasledila Jolanda Železnik.

Leta 1968 je imela Medobčinska matična knjižnica Žalec na 59 m² prostora 3600 knjig. Tega leta so bile police v celoti izdelane iz lesa, poleg mize za izposajo je bila v knjižnici tudi katalogna omarica. Knjige so postavljali na police po zaporedni številki, ne upoštevajoč nikakršne systemske ureditve.

Po priporočilu iz leta 1971 je matična knjižnica v Žalcu prevzela vsestranski nadzor nad vsemi javnimi knjižnicami v takratni žalski občini. V skladu z novo organizacijo splošnoizobraževalne knjižnične mreže se je odločila za razvijanje le šestih od šestnajstih obstoječih knjižnic. To so bile knjižnice v Preboldu, na Polzeli, Vranskem, v Grižah, Braslovčah in Šempetru. Te knjižnice so imele v zalogi nad 500 knjig. (Povzeto po Završnik, Irena: Razvoj in stanje splošnoizobraževalnih knjižnic v Občini Žalec, julij 1984)

Leto 1990 je začetek računalniške obdelave gradiva. Sprva v privatno izdelanem programu, kasneje v Vir-u, od oktobra 1994 v programu MOLJ, od leta 1995 pa v programu COBISS.

Leta 1993 je knjižnica postala enota Zavoda za kulturo Žalec. Marca 2002 se je knjižnica izločila iz tega zavoda in postala samostojni zavod kot Medobčinska matična knjižnica Žalec, katere ustanoviteljice so vse občine Spodnje Savinjske doline.

Začetki knjižničarstva v Braslovčah sovpadajo z zgodovino Prosvetnega društva Braslovče, katerega ustanovni datum sega v leto 1888. Poleg pevskega zbora je bila knjižnica glavna dejavnost društva. Do izbruha vojne se je v braslovški knjižnici nabralo 280 knjig, hranili pa so jih v braslovški cerkveni hiši, kjer so bile postavljene v zaprto omaro. Izposojal jih je Franc Kodre. Po vojni so fond knjig razširili s pomočjo nabiralnih akcij. Poslovanje knjižnice je bilo prepuščeno volji posameznikov, vmes je bilo celo neko obdobje prekinjeno.

Aktivnost braslovške knjižnice je pričela naraščati po letu 1982, ko jo je vodila vzgojiteljica Marjana Pustoslemšek. Svoje prostore pa je našla v prostorih sedanje občinske stavbe.

2.2. Kultura danes

Nosilci kulturnega dogajanja in razvoja v občini Braslovče so, in bodo tudi v prihodnje lokalna kulturna društva, knjižnica ter v določeni meri tudi osnovna šola kot izobraževalna ustanova.

Kulturno društvo Letuš se je, in se bo tudi v prihodnosti, posvečalo predvsem razvoju mladih članov in jih spodbujalo k sodelovanju z nastopi na vseh prireditvah in koncertih v sklopu društva. KD Letuš že precej let zelo dobro sodeluje s sekcijo Šolskega kulturnega društva, v katero vsako leto sprejme prvošolce, in skupaj z njo pripravlja prireditve skozi celo leto.

Društvo si želi v uspešno delujočo Gledališko skupino »Do zvezd« v prihodnjih letih povabiti mlajše člane in z njimi pripravljati igrano predstavo za otroke, s katero bi v prednovoletnem času gostovalo po občini. V prihodnjem letu želijo ponovno obuditi odraslo gledališko skupino in v svoje vrste privabiti čim več ljubiteljev odra vseh starosti ter z njimi ustvariti igrano predstavo s katero bi lahko gostovali po Občini Braslovče.

Društvo si bo v prihodnosti prizadevalo v kraj pripeljati kvalitetno glasbo, pa naj bo to zbor, orkester ali posamezni izvajalci, ker se zavedajo, da mora tudi ljubiteljska kultura dosegati visok nivo kvalitete, ki se jo ponudi gledalcem. Velik pomen pripisujejo tudi ohranjanju starih običajev v kraju, zato vsako leto pripravijo obisk Miklavža s spremstvom po domovih, pred velikonočnimi prazniki pa izdelajo butaro velikanko.

Njihov glavni namen bo še naprej delati za in z ljudmi v Letušu s poudarkom na povezovanju vseh generacij, hkrati pa delo in kraj predstaviti tudi ostalim krajem v občini in izven nje. Glede na to, da jim zelo dobro uspeva povezovanje z društvu v Letušu, si želijo povezovanja tudi z društvu in ustanovami v Občini Braslovče, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko kulturo in s kulturno na splošno.

Društvo deluje z zavestjo, da ljubiteljska kultura v vsakdanja življenja krajanov prinaša novo energijo in veselje, ohranja slovenski jezik in zagotovo bogati življenja ljudi.

Kulturno društvo Gomilsko je po mnenju mnogih, po številu sekcij, eno izmed najbolj aktivnih društev celo v Spodnji Savinjski dolini. V okviru društva trenutno delujejo naslednje sekcije:

- odrasla gledališka skupina,
- mladinska gledališka skupina,
- otroška folklorna skupina "Srajčke",
- literarna sekcija,
- šolsko kulturno društvo POŠ Gomilsko,
- Sekstet (sedaj kvintet) Gomilsko.

Predvsem z gledališko in folklorno skupino želijo nadaljevati tako, da bo imel vsak posameznik možnost, da se na tem področju izraža in na ta način posredno in neposredno ohranja posvetno kulturno izročilo. Že kar nekaj let se trudijo, da z mlajšimi generacijami delajo usposobljeni mentorji z licencami. V prihodnjih letih si želijo ustanoviti sekcijo

mladinske folklorne skupine in za njo še odrasle folklorne skupine, za obe pa seveda izobraziti ustrezen kader za vodenje.

V okviru literarne sekcije zaznamujejo pomembnejše praznike in obletnice z dogodki z manj množično udeležbo. Nekateri posamezniki se ob takšnih dogodkih čutijo nagovorjene in imajo možnost vključevanja v razpravo in delitev mnenj. Na ta način se lahko, za razliko od množičnih prireditev, odzivamo tudi na aktualne razmere v kraju in širše.

Vsakdo, ki je bil že kdaj udeležen pri kakšnem projektu ljubiteljske kulture neposredno ali posredno, ve koliko truda, dobre volje in drugih dejavnikov je potrebno, da je na koncu izdelek oz. projekt vreden ogleda. Tako je društvena aktivnost tudi eden izmed najpomembnejših stikov predvsem otrok in mladih s prostovoljstvom in prav tukaj se lahko naučijo, da lahko nematerialni svet človeku da še veliko več.

Društvo bo še naprej odprto za nove oblike delovanja in bo stremelo k čim večji kreativnosti pri svojem delu. Z delom bo vztrajalo še naprej, kljub težavnim okoliščinam, ki pa niso povezane izključno samo z materialnimi sredstvi. Celotno delovanje skrbno zapisujejo, tako da je in bo delo društva ohranjeno tudi v dobri pisni obliki, predvsem z zapisniki sej, občnih zborov, slikovnem materialu in drugih dokumentih.

Še naprej bo društvo poskušalo zagotavljati čim boljše pogoje za kulturno izražanje posameznika, za negovanje kulturne dediščine in ustvarjati možnosti praznovanja ob dogodkih, ki so pomembni tako za posameznika, kot za širšo skupnost.

Prosvetno društvo Braslovče je prostovoljno, samostojno in nepridobitno združenje fizičnih oseb, katerega osnovni namen je razvijanje kulturnih dejavnosti s področja kulturne ustvarjalnosti, izvajanje kulturnih dejavnosti, združevanje poklicnih delavcev in ljubiteljev na področju kulturne vzgoje in izobraževanja ter posredovanje in varovanje kulturnih vrednot.

Trenutno društvo deluje na glasbenem in plesnem področju. V poletnih mesecih opravlja kinematografsko dejavnost, organizira glasbene in gledališke dogodke, pripravlja proslave ob občinskih in državnih praznikih ter občasne likovne razstave. Društvo že nekaj let sodeluje z Glasbeno mladino Slovenije s katero organizira cikel GM oder na katerem se predstavljajo vrhunski glasbeniki mlajše generacije.

Društvo v zadnjih letih gradi na oblikovanju prireditvenih nagovorov, zanimivih za širše ciljne skupine. Tako sodeluje in se povezuje z različnimi domačimi in tujimi organizacijami oziroma ustvarjalci na področju kulture ter drugimi osebami, ki imajo podobne cilje in namene.

Društvo si je za obdobje do leta 2020 zadalo naslednje prioritete naloge:

- povečanje števila članov,
- povezovanje z drugimi društvi v občini in izven nje,
- razširitev programskih vsebin društva,
- spodbuditev nastanka novih kulturnih sekcij.

Cilji društva za obdobje 2016-2020:

- ustvarjanje novih, inovativnih prireditvenih nagovorov,
- sodelovanje na prireditvah,
- sodelovanje z drugimi društvi v občini Braslovče in izven nje,
- redno delovanje vseh sestavov, vključenih v društvo,
- odkrivanje mladih kulturno – umetniških talentov, razvijanje njihove nadarjenosti in usmerjanje na nadaljnjo kulturno – umetniško pot,
- načrtno izboljševanje kulturno – umetniške izobraženosti v našem okolju (vzgajanje za multikulturno družbo) ter razvijanje in ohranjanje lastne kulturne dediščine,
- organizacija razstav in dogodkov, s katerimi opominjamo na bogastvo kulturne dediščine našega kraja,

- aktivno sodelovanje z OŠ Braslovče – spodbujanje otrok in učiteljev s skupnemu soustvarjanju kulturno – umetniške podobe kraja,
- povečanje števila obiskovalcev prireditev.

Kulturno zgodovinsko društvo Žovnek poleg tekočih obnovitvenih del opravlja tudi vlogo upravljalca gradu Žovnek. V zvezi z razvojem območja gradu si prizadeva, da bi se čim več ljudi seznanilo z zgodovinskimi dejstvi in podatki o Žovneku in Žovneških. Po predhodnem dogovor opravlja tudi strokovno vodene ogledne obiskovalcev.

Društvo si prizadeva da bi kot nosilec nalog ali kot koordinator prispevalo k razvoju žovneškega območja, ki ga vidijo predvsem z naslednjimi programskimi nalogami:

- ureditvijo muzeja,
- pripravo projektov za oživitev bližnjega Žovneškega jezera,
- ureditev potrebne infrastrukture,
- zagotovitev možnosti stalnih ogledov in vodenja po območju gradu.

Knjižnica Braslovče je postala pomembno kulturno središče v kraju. Med bralci so predšolski otroci, osnovnošolci, srednješolci, redni in izredni študenti, zaposleni, upokoenci ... Knjige so namenjene bralcem vseh starosti. Članom knjižnice je na voljo tudi medknjižnična izposoja iz katerekoli knjižnice v Sloveniji in pa medoddelčna izposoja iz katerekoli enote, ki sodi pod okrilje zavoda Medobčinske splošne knjižnice Žalec. Vsi člani občinskih in krajevnih knjižnic si lahko z isto izkaznico brezplačno izposojajo knjige v katerikoli enoti.

S krepitvijo knjižnične mreže v vseh občinah, ustanoviteljih zavoda, in naraščanjem števila uporabnikov se nenehno veča obseg dela, raznolikost, zahtevnost in pristojnosti. Z nastajanjem novih nalog pa stare ne izginejo, zato govorimo o t. im. hibridnih knjižnicah. Kljub stalnemu porastu nalog, manjšanju finančnih sredstev in kadrovske podhranjenosti je Medobčinska splošna knjižnica Žalec uspešna kulturna institucija, pogosto tudi primer dobre prakse ostalim slovenskim splošnim knjižnicam.

Izboru nakupa gradiva se v knjižnici posvečajo z veliko skrbjo in skušajo zadovoljiti informacijske, izobarževalne, raziskovalne in kulturne potrebe vseh starostnih skupin: študentov, dijakov, osnovnošolske mladine in tudi tistih najmlajših, ki se šele spuščajo v svet črk. Zadnji dan leta 2014 je bilo v Občinski knjižnici Braslovče nekaj manj kot 15000 enot knjižničnega gradiva. V občinski knjižnici Braslovče skrbijo tudi za pestro bibliopedagoško dejavnost za otroke: prirejajo pravljíčne urice, ustvarjalne delavnice, sodelujejo z OŠ Braslovče in vrtcem.

Občinska knjižnica Braslovče je uporabnikom dostopna skoraj vsak dan, in sicer: ob torkih in četrkih je odprta od 12.30 do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure. S preselitvijo v nove prostore bo nujno potrebno povečati čas odprtosti knjižnice, in sicer na 30 ur tedensko. Sicer pa je tudi Medobčinska splošna knjižnica Žalec in s tem Občinska knjižnica Braslovče virtualna knjižnica, kar pomeni, da je z določenimi storitvami uporabnikom na voljo 24 ur na dan.

Število prebivalcev z območja Občine Braslovče, aktivno vključenih v knjižnico, znaša 7,5 % (za primerjavo – leta 2010 6,3 %), kar ni zadovoljivo, je pa spodbudno, ker ta % narašča. Glede na število potencialnih uporabnikov je še vedno nizek odstotek aktivnih članov. Povprečje v Sloveniji je okrog 24 %. Zato bo treba še veliko vlagati v rast občinske knjižnice, pri tem pa bo nujno tesno sodelovanje lokalne skupnosti s strokovnimi sodelavci.

2.3. Kultura jutri

Dolgoročneje interes Občine Braslovče na področju kulture je ta, da se ohranja kulturna tradicija po posameznih krajih in da se v kulturno dogajanje vključi čim več ljudi. Še posebej pomembna je kulturna vzgoja mladine, saj razvoj ljubiteljske kulture pomeni ne samo ohranjanje nekih tradicij in vrednost posameznega kraja, ampak pomeni tudi kakovostno preživljanje prostega časa.

Vsi glavni akterji kulturnega razvoja v občini si bodo v bodoče prizadevali k širitvi svoje dejavnosti še na druga področja kulturnega ustvarjanja, na katerih do sedaj še niso bili aktivni ali pa so aktivnosti samo v mirovanju. Veliko pozornosti bodo še naprej posvečali delu z mladimi, predvsem s sodelovanjem s šolskimi kulturnimi društvi in na ta način vzbujali mladim občutek za kulturne vrednote in prostovoljstvo. Poudarjajo tudi pomen sodelovanja z ostalimi društvi z območja občine Braslovče, tudi s tistimi, ki ne delujejo na področju kulture ter pomen seznanjanja javnosti z bogato kulturno dediščino domačega kraja, ki se je posamezniki premalo zavedajo.

Pomembna naloga občine, ki se izvaja posredno preko knjižnice, je skrb za dvig tudi bralne kulture občanov, predvsem mlajših generacij preko zagotavljanja oziroma z večanjem obsega knjižnega gradiva ter z organizacijo večjega števila prireditev.

Iz skromnih in utesnjenih prostorov v občinski stavbi se bo knjižnica preselila v nove, prostornejše prostore Doma kulture Braslovče, v katerih bo gradivo pregledno in urejeno postavljeno na kar 409 m². Prostor bo opremljen s povsem novo in najsodobnejšo pohištveno ter tehnično opremo. Bralci bodo imeli na razpolago čitalnico, kjer bodo lahko zadovoljili svoje potrebe po informacijah s pestrim izborom revij in časopisov; strokovnih in tistih bolj družabne narave. Za poglobljeno delo in študij pa bodo imeli tudi študijsko čitalnico, opremljeno z vso potrebno informacijsko tehnologijo in posebno sobo za tiho branje ali študij pa bralni brlog in še marsikaj. Po vsej knjižnici bodo imeli obiskovalci na voljo mesta z dostopom do svetovnega spleta.

Z vlaganjem v kulturne spomenike, sakralne objekte in kulturne dvorane bo Občina Braslovče zagotovila, da se ohrani kulturna dediščina ter da se izboljšajo pogoji za delovanje društev. Naloga občine je, da poskuša izkoristiti vlogo kulturne dediščine kot pomembnega dejavnika v gospodarskem razvoju ter vlogo spodbujevalca trajnostnega razvoja in kakovosti življenja.

3. JAVNI INTERES NA PODROČJU KULTURE IN JAVNE KULTURNE DOBRINE

Po zakonu o uresničevanju javnega interesa za kulturo javni interes za kulturo temelji na zagotavljanju javnih kulturnih dobrin, s katerimi se uresničuje kulturni razvoj Slovenije ter slovenskega naroda in za katere skrbijo država in lokalne skupnosti.

Javni interes za kulturo se uresničuje z zagotavljanjem pogojev za:

- kulturno ustvarjalnost,
- dostopnost kulturnih dobrin,
- kulturno raznolikost,
- uveljavljanje in razvoj slovenskega jezika,
- slovensko kulturno identiteto,
- skupen slovenski kulturni prostor
- mednarodno prepoznavnost in uveljavitev slovenske kulture in umetnosti v mednarodnem prostoru.

V skladu z Zakonom o uresničevanju javnega interesa za kulturo zagotavlja občina najmanj tiste javne kulturne dobrine, ki jih opredeljujejo posebni zakoni (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost), poleg tega pa zagotavlja podporo ljubiteljski kulturni

dejavnosti. V kolikor okoliščine, kot so število prebivalcev, ekonomska moč občine, tradicija itd. dopuščajo, občine zagotavljajo tudi javne kulturne dobrine širšega pomena kot so npr. uprizoritvena umetnost, vizualne umetnosti in novi mediji.

Občina Braslovče javni interes na področju kulture uresničuje z zagotavljanjem javnih kulturnih dobrin ter z načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem javnem kulturne infrastrukture, s čimer se zagotavlja kulturni razvoj Občine Braslovče.

Občina Braslovče zagotavlja naslednje javne kulturne dobrine:

- a) knjižnično dejavnost kot javno službo preko Medobčinske splošne knjižnice Žalec,
- b) varstvo kulturne dediščine,
- c) ljubiteljsko kulturno dejavnost.

3.1. Knjižnična dejavnost

3.1.1. Javni interes

Javni interes na področju knjižnične dejavnosti je zagotavljanje neomejene dostopnosti knjižničnega gradiva in informacij ter razvoj in dvig bralne kulture. Občina Braslovče si z različnimi ukrepi prizadeva povečati dostopnost knjižničnih storitev in tako približati dejavnost občanom. Zavod opravlja naslednjo javno službo:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanje informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- sodelovanje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbiranje, obdelava, varovanje in posredovanje domoznanskega gradiva,
- zagotavljanje dostopnosti in uporabe gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organiziranje posebnih oblik dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organiziranje posebnih oblik dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organiziranje kulturnih prireditev, ki so povezane s knjižnično dejavnostjo,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

(Vir: Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec)

3.1.1.1 Knjižnica, njene naloge in njena vloga v lokalnem okolju

Sodobna knjižnica je informacijsko, izobraževalno, komunikacijsko, kulturno in sprostitevno središče vsake občine.

Medobčinska splošna knjižnica Žalec je splošna knjižnica, ki izvaja knjižnično dejavnost za prebivalstvo v Spodnji Savinjski dolini. Njene ustanoviteljice so Občina Braslovče, Občina Polzela, Občina Prebold, Občina Tabor, Občina Vranksko in Občina Žalec.

Zavod ima naslednje organizacijske enote:

- Občinske knjižnice Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor, Vranksko in Žalec
- ter izposojevališča Griže, Liboje, Petrovče, Ponikva in Šempeter.

Knjižnica skrbi v svojem lokalnem okolju za vse ciljne skupine in zagotavlja storitve tudi za skupine prebivalcev s posebnimi potrebami.

Medobčinska splošna knjižnica Žalec je vključena v Združenje splošnih knjižnic Slovenije.

Knjižnica je definirana kot tretji prostor (izraz je oblikoval sociolog Ray Oldenburg - The Great Good Place, 1990). Pomeni neformalni prostor, kjer se ljudje iz lokalne skupnosti srečujejo in razvijajo socialne interakcije, prijateljske vezi, prostor za debate, domačnost, povezanost z lokalno skupnostjo, spodbujajo druženje namesto izoliranosti in delajo življenje bolj barvito. Tretji prostor je nevtralen. Posebno v urbanih okoljih so ljudje izgubili stik s skupnostjo. Človek pa ravno to potrebuje za socialno zadovoljstvo in duševno zdravje.

Žal le redki povezujejo knjižnice z gospodarstvom. V ožji in širši lokalni skupnosti, pa so dejansko z njim tesno povezane. Velik del proračunskih sredstev namreč pretočijo v gospodarstvo, saj plačujejo obratovalne stroške, vzdrževalna dela, investicije, nakup gradiva itd. in to v zakonitih plačilnih rokih.

Knjižnica je središče kulturnega in informacijskega dogajanja v lokalnem okolju. Je skladišče znanja in informacij. Prispeva k večanju kakovosti življenja posameznika in skupnosti, krepi pripadnost lokalni skupnosti, povezuje različne življenjske sloge, krepi kulturno življenje, dviguje izobrazbeno raven in razvija pismenost, zato mora s svojo prostorsko in strokovno urejenostjo biti zgledna, da bo privabljala vedno več novih uporabnikov (in jih tudi uspešno zadržala). Nikakor pa ne smemo pozabiti, da je temelj kulturnega dogajanja v lokalnem okolju prav knjižnica in da bo v obdobju gospodarskih težav še bolj potrebna in pomembna. Ljudje smo socialna bitja, zato potrebujemo stik z ljudmi. V času socialnih stisk, ki jih prinaša kriza, pa je med drugim tudi rehabilitacijski prostor.

Dobro razvita knjižnica je v ugled lokalni skupnosti.

3.1.1.2 Pogoji za izvajanje knjižnične službe

Knjižnice, ki izvajajo javno službo, morajo imeti:

- ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva,
- ustrezno število usposobljenih strokovnih delavcev,
- ustrezen prostor in opremo,
- ustrezno organizacijo knjižnične dejavnosti.

Minimalne pogoje za delovanje določa Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. Medobčinska splošna knjižnica Žalec jih na več točkah žal ne dosega.

3.1.2. Cilji in ukrepi

1. Rešitev prostorske problematike Občinske knjižnice Braslovče

Občinska knjižnica Braslovče trenutno deluje v prostorih objekta Braslovče 22. Zaradi velike prostorske stiske so bili, skupaj s kulturno dvorano, v letu 2015 zgrajeni tudi novi prostori za knjižnico, s katerimi bo zagotovljena zadostna površina za knjižnično gradivo, izboljšana bo dostopnost in preglednost knjižničnega gradiva, urejeni bodo tudi vsi potrebni spremljajoči prostori.

Ukrep: zagotovitev potrebnih sredstev za nakup opreme za Občinsko knjižnico Braslovče.

2. Raznovrstnost knjižničnega gradiva

Knjižnica bo uporabnikom nudila raznovrsten izbor knjižničnega gradiva, ki bo čim bolj zadovoljeval njihove potrebe po informacijah in ustrezal željam po izobraževanju, kulturi, raziskovanju, pa tudi razvedrilu. Ponujala bo čim bolj raznovrstno gradivo, tudi e-baze podatkov, do katerih bodo lahko uporabniki dostopali od doma, saj je Medobčinska splošna knjižnica Žalec virtualna knjižnica. Z ustreznim strokovnim izborom gradiva bo povečana kakovost življenja prebivalcev v lokalni skupnosti.

Zaradi odprtosti meja in večje konkurenčnosti narašča potreba po učenju tujih jezikov in po poznavanju različne zakonodaje. Hitro zastarevanje znanj zahteva bistveno večjo nabavo gradiva aktualnih vsebin in uporabo sodobnih medijev. Delež ljudi, ki se bo vseživljenjsko izobraževal, bo porasel, zato jim bo treba posvečati veliko pozornost.

Ukrep 1: Skušati zagotoviti razmerja nakupa gradiva 60 % strokovnega gradiva proti 40 % leposlovja, 30 % gradiva za mladino in 10 % referenčne zbirke. Posebna pozornost bo posvečena nabavi zvočnih knjig in knjig z večjimi črkami ter gradiva za uporabnike s posebnimi potrebami.

Sledilo se bo novostim na knjižnem trgu in nabavljalo večino dobrih knjig. Poleg slovenskega gradiva bodo nabavljena tudi gradiva v tujem jeziku. Ne bodo spregledane nagrajene in nominirane knjige.

Ukrep 2: Zagotavljanje manjkajočega gradiva z medknjižnično in medoddelčno izposojjo.

Ukrep 3: Izvajanje aktivnosti na področju e-knjige, ki jih bo na tem področju izvajala večina slovenskih splošnih knjižnic.

Poslanstvo knjižnice in cilji, ki jih želi knjižnica doseči z načrtovanim nakupom:

- prepoznati ciljne skupine v lokalni skupnosti, za njih enakovredno in kakovostno skrbeti: predšolske otroke, osnovnošolce, srednješolce, študente, odrasle in starejše, uporabnike s posebnimi potrebami (duševno motene, slepe in slabovidne, starejše in ostarele ter bolne), civilni in kulturni prostor (društva, ustvarjalci, ...),
- s kakovostno informativno ponudbo obdržati stare člane in privabiti nove,
- graditi kakovostno in uravnoteženo zbirko knjižničnega gradiva, ki bo ustrezala standardom,
- z načrtovano vsebinsko ponudbo upravičiti novodobni poudarek pomena knjižnice kot informacijsko, kulturno in komunikacijsko središče skupnosti, ki jo s svojo mrežo pokriva,
- poleg standardnih predpostavk upoštevati predloge in potrebe uporabnikov in tistih, ki bi se želeli včlaniti, če bi imeli ponudbo ustreznega gradiva za določene potrebe,
- povečati odstotek aktivnih članov,
- nabavljati gospodarno: izbirati ponudnike, ki sledijo načrtu nakupa in nam nudijo ugodnosti,
- zagotoviti dostop do najnovejših dosežkov in spoznanj posameznih strok,
- slediti potrebam vseživljenjskega učenja,
- vzgajati za branje in izobraževanje,
- pridobivati znanje in informacije tudi z drugih nosilcev,
- skrbeti za demografsko ogrožena območja,
- ugotoviti bralne potrebe uporabnikov s posebnimi potrebami na območju, ki ga pokriva naša knjižnična mreža,
- graditi posebne zbirke gradiva (domoznanska, referenčna...),
- razvijanje sposobnosti izražanja v maternem jeziku in drugih jezikih z uporabo različnih nosilcev izobraževalnih vsebin in pripravo literarnih natečajev,
- vzpodbujati uporabnike za ustvarjalno preživljanje prostega časa (likovno izražanje, glasbeno ustvarjanje...) – razne ustvarjalnice,
- strokovno gradivo kot pomoč pri iskanju zaposlitve in uveljavljanju v strokovnih okoljih,

- ponudba vsebin za računalniško in informacijsko opismenjevanje uporabnikov, ki je pogoj za uspešno uporabo knjižnice in uspešno delo v drugih okoljih.

Letni prirast bo v največji možni meri upošteval značilne potrebe okolja, v katerem deluje knjižnična mreža.

Pozorno bodo spremljani dejavniki, kot so demografska struktura, značilnosti okolja, prometne povezave, oddaljenost od središč, starostna, izobrazbena in socialna struktura prebivalstva, strukturo knjižničnih uporabnikov, analitično po ciljnih skupinah, razvojne prioritete lokalnih skupnosti, aktualne družbene razmere (gospodarska kriza, potrebe po prekvalifikaciji brezposelnih občanov), dejavnost različnih lokalnih akterjev na področju delovanja knjižnice (organizacije, društva, kulturne institucije, civilno družbene iniciative, mediji ...) ...

3. *Uvajanje novih storitev*

Knjižnica deluje v vedno bolj spremenljivih okoliščinah. Če želi biti dobra in uspešna, se mora nenehno odzivati na spremembe in razmišljati, kako lahko prebivalcem pomaga h kakovostnejšemu življenju v spremenjenih okoliščinah. Omogočati jim mora pogoje za osebno rast in aktivno državljanstvo.

Ponudba informacij na svetovnem spletu je iz dneva v dan večja. Socialne razlike so vedno bolj izrazite. Prosti čas postaja redka in dragocena dobrina, zato ga želijo prebivalci kar najbolj pametno izkoristiti. Ena od pomembnih institucij pri oblikovanju aktivnosti za preživljanje prostega časa je zagotovo knjižnica, zato se mora na inovativen način odzvati na zahteve in pričakovanja okolja.

Ukrep: Spodbujanje bralne kulture z novimi oblikami knjižne, književne in knjižnične vzgoje ter osvajanje znanj, ki bodo omogočala vizualno, medijsko in digitalno opismenjevanje uporabnikov.

4. *Informacijsko opismenjevanje uporabnikov*

Dodatno izobraževanje mladih in odraslih uporabnikov je nujno. V posebej organiziranih oblikah in ob vsakdanjem delu se bodo učili učiti se. Usposabljali se bodo za iskanje in uporabo informacij ter za uporabo aplikacije Moja knjižnica in drugih sodobnih spletnih pripomočkov. Vsekakor pa bo pred tem potrebno usposobiti strokovne delavce knjižnice in jih naučiti uporabe e-medijev.

Ukrep: Dopolnjevanje in posodabljanje računalniških mest za uporabnike.

5. *Ureditev domoznanske zbirke*

Preko domoznanske dejavnosti je knjižnica najbolj tesno povezana s svojim lokalnim okoljem. Gradivo iz domoznanske zbirke je vedno bolj iskano med vso populacijo. Obseg gradiva narašča, saj si knjižnica prizadeva pridobiti čim več temeljnih kamnov, ki pričajo o identiteti Spodnje Savinjske doline.

Ukrep 1: Obdelava gradiva v sistemu Cobiss in digitalizacija gradiva

Ukrep 2: Zagotovitev strokovnega delavca z licenco

Ukrep 3: Projekti na področju domoznanske dejavnosti (sodelovanje pri gradnji spletnega leksikona Celjskozasavski.si, portala Kamra, sodelovanje v projektu DEKD, organizacija domoznanske prireditve, kot npr. Utrip domoznanstva, izvedba projekta »Kako so živeli nekoč na območju Občine Braslovče«, ki bo lahko zaživel in živel le z močno podporo občine

in širše lokalne skupnosti. V okviru projekta bodo zbrane dragocene zgodbe o običajih, navadah, življenju in podobi občine nekoč).

6. Oskrbovanje oseb s posebnimi potrebami s knjižničnim gradivom

V knjižnici se daje pozornost vsej populaciji. Ne pozabi se na odvisnike, priseljence, socialno šibke, brezposelne ... Vsakomur, ki vstopi, se prisluhne, se mu skuša pomagati, mu ponuditi želeno knjigo ali pa le toplo besedo in nekaj trenutkov pozornosti. Pričakovati je, da se bodo socialne razlike stopnjevale in povzročale družbene frustracije. Knjižnica bo zato s svojimi tehnološkimi kapacitetami, možnostmi izobraževanja in druženja kakovostno vplivala na življenje posameznikov. Razvoj knjižnične dejavnosti ima, in bo imel, zato poudarjen socialni predznak.

Ukrep 1: Zagotoviti dostop do informacij oz. knjižničnega gradiva osebam s posebnimi potrebami (tistim, ki ne bodo zmogli sami priti v knjižnico, bodo dostopnost do gradiv in storitev zagotovili z dostavo gradiva na dom)

Ukrep 2: Organizacija posebnih oblik dela za popestritev življenja osebam s posebnimi potrebami in socialnimi stiskami

7. Izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje

Zaposleni v knjižnici morajo imeti, poleg znanja s področja bibliotekarstva in informacijskih znanosti, tudi številna druga znanja, saj so le tako lahko kos zahtevam uporabnikov in spremembam v okolju. Dobra in uspešna je lahko le knjižnica z izobraženimi, razgledanimi, fleksibilnimi in motiviranimi zaposlenimi. Sodobnega knjižničarja ne sme omejevati niti opis del in nalog niti delovni čas.

Ukrep 1: strokovno izpopolnjevanje v oblikah, ki jih organizirata Narodna in univerzitetna knjižnica in IZUM ter drugih oblikah spopolnjevanja in nadgrajevanja (tudi spoznavanja primerov dobrih praks drugih knjižnic).

Ukrep 2: Motivacija zaposlenih in spodbujanje samoizobraževanja.

8. Dvig števila uporabnikov

Uporabnikom bo s spoštovanjem Uredbe o brezplačnih osnovnih storitvah in z drugimi oblikami motivacije omogočena še večja in prijaznejša uporaba knjižnice. Načrtuje se, da bi do leta 2020 knjižnico aktivno uporabljalo približno 24 % prebivalstva Občine Braslovče. Prostorski pogoji bodo zagotovo naklonjeni pridobivanju novih članov.

Ukrep 1: Skušati zagotoviti zadostna finančna sredstva, ki bodo omogočala graditev in vzdrževanje aktualne knjižnične zbirke in razvijanje novih storitev.

Ukrep 2: Skrb za mlajše generacije uporabnikov, da jim bo z ustrežno opremo in prostori omogočen dostop do interneta in elektronskih storitev. V okviru možnosti bodo okrepljene bibliopedagoške ure za mlade.

Ukrep 3: Skrb za prebivalce v tretjem življenjskem obdobju in družine ter izgradnja prepoznavnosti družinam prijazna knjižnica.

9. Obveščanje v medijih

Knjižnica o svojem delu in prireditvah tekoče obvešča medije. Zaradi lažje in kvalitetnejše komunikacije, bi knjižnica nujno potrebovala »piar« službo, lahko tudi skupno za več institucij oz. zavodov. Z rednim dopolnjevanjem spletne strani bo uporabnike seznanjala z delom in njihovo možnostjo pridobivanja informacij. Nadaljevala bo s predstavitvijo knjižnih novosti in predstavitvijo knjig, ki jih priporoča.

Ukrep 1: krepila stike z javnostjo, slediti napredku in trendom na področju socialnih omrežij in se vanje vključevati (FB, twitter ...).

Ukrep 2: proučitev možnosti ustanovitve »piar« službe

10. Spodbujanje branja

Ohranjati je potrebno vse aktivnosti, ki so bili uspešne doslej, in dodajati nove oblike spodbujanja branja za vse starostne skupine in vse ciljne skupine. Dobre prakse je potrebno obdržati, iskati pa bo potrebno tudi nove možnosti za promocijo branja.

Ukrep 1: Nadaljevati z izjemno odmevnima in priljubljenima projektoma »Savinjčani beremo« in »Tudi mali Savinjčani berejo«.

Ukrep 2: Skrb za promocijo knjižničnega gradiva za otroke in odrasle z organizacijo razstav, prireditev, izobraževanj, pogovorov z avtorji, literarnih srečanj, knjižnih ugank, pravljčnih ur in podobnih aktivnosti.

11. Povečanje števila zaposlenih

Brez ustreznega kadra je nemogoče in nerealno pričakovati rast in razvoj knjižnice v lokalnem okolju, niti dovolj kakovostnega sprotnega izvajanja nalog in aktivnosti, ki jih pričakujejo uporabniki in seveda tudi ne izpolnjevanja nalog, ki so navedene kot prednostne.

Ukrep: Zaposliti vsaj 4 strokovne delavce, manipulanta, tehničnega delavca (vsi bi opravljali naloge, skupne vsem organizacijskim enotam)

3.1.3. Povzetek ciljev

V Medobčinski splošni knjižnici Žalec uspešno spodbujajo bralno kulturo in vseživljenjsko izobraževanje, ohranjajo kulturno identiteto in sooblikujejo podobo Spodnje Savinjske doline, ki se odraža tudi v funkcionalni in finančni pismenosti njenih prebivalcev.

V obdobju do leta 2020 so prednostni cilji naslednji:

- knjižnice v mreži bodo s svojim delovanjem povečale kakovost življenja posameznika in skupnosti,
- zmanjševale razlike med informacijsko bogatimi in informacijsko revnimi uporabniki,
- dvigovale zavest o pomenu knjige in branja za razvoj posameznika in družbe,
- okrepile bodo pripadnost lokalni skupnosti,
- povečale ugled in prepoznavnost lokalnih skupnosti,
- povezovala različne življenjske sloge,
- okrepile kulturno življenje,
- dvignile izobrazbeno raven,
- skrbele za razvoj in obvladovanje slovenskega jezika,
- širile bralno kulturo, razvijale informacijsko (poudarek na izobraževanju uporabnikov za rabo knjižničnih gradiv in storitev), funkcionalno, finančno in druge pismenosti,
- podpirale splošno kulturno in jezikovno nacionalno zavest ter širile obzorja duha.

Pogoji za doseganje teh ciljev:

- ustrezna finančna sredstva za izvajanje dejavnosti in nabavo raznovrstnega knjižničnega gradiva,
- redno financiranje,
- čim širša podpora projektom bralnega osveščanja,
- primerni prostori,
- naklonjenost sponzorjev in donatorjev,
- ustrezno število in usposobljenost delavcev,
- zaupanje stroki,
- zagotavljanje drugih pogojev za opravljanje poslanstva knjižnice z veliko naklonjenostjo in razumevanjem lokalne skupnosti.

Knjižnica želi obdržati, kar je dosegla, in razvijati svojo dejavnost tako, da bo v spremenjenih družbenih razmerah tudi v prihodnje vsem občanom v podporo na področju izobraževanja, informacijske, funkcionalne in finančne pismenosti ter kulture.

Če ne bo imela pogojev, ne bo mogla pravočasno stopati na »vlak tehnološkega napredka«, zato se bodo razvojne razlike med knjižnicami v Sloveniji še stopnjevale.

Knjižnica je prostor, v katerem se vedno bolj prepleta tradicionalno s sodobnim. Knjižnice po Sloveniji imajo večstoletno tradicijo, ki jo morajo ohranjati, hkrati pa biti sopotnice sodobnemu človeku, ki ima povsem drugačne potrebe po znanju, izobraževanju, kulturi, sprostitvi, branju, kot pred leti. Human razvoj mora slediti tehnološkemu razvoju in tu lahko oziroma morajo knjižnice odigrati pomembno vlogo.

Zakon o knjižničarstvu, ki je začel veljati leta 2001, je knjižnicam naložil številne nove naloge. Tudi tehnološki napredek in spremenjene družbene in ekonomske razmere jim postavljajo vedno nove izzive in naloge. V knjižnicah se zaradi napredka ne ukinjajo stare dejavnosti, ampak se vzporedno pojavljajo nove in skupaj tvorijo t. im. hibridne knjižnice. Pojavljajo se nove tehnologije in mediji, istočasno pa ostajajo tradicionalni postopki, zato lahko temu sledi le ustrezno usposobljen strokovni delavec.

V Medobčinski splošni knjižnici Žalec trdijo, da si tudi njihovi uporabniki zaslužijo najboljšo ponudbo knjižničnega gradiva, informacij in storitev, ki jih lahko nudi knjižnica. Prav tako si zaslužijo ustrezno opremo in prostor. Medobčinska splošna knjižnica Žalec zato pričakuje, da bodo vse občine Spodnje Savinjske doline močna podpora usklajenemu razvoju knjižnic, ki bo omogočal primerljivost na nacionalni ravni.

Če imamo velik besedni zaklad, lahko z malo besedami veliko povemo. Prave kombinacije črk in besed nas delajo drugačne, izjemne. Tako kot kultura. Veliko jih je in več jih premoremo, bolj smo izjemni. Kultura ne more biti ovira, je lahko le priložnost, da razumemo in vemo več. Da postanemo strpni v sobivanju in bogati zaradi razumevanja, dojetanja in sprejemanja različnosti.

Brez nje ne gre ... Brez knjižnice, seveda, kajti knjižnice so velika dodana vrednost za uporabnike in okolje. So odprt prostor za dialog in znanje. So zaupanja vredne, z dolgo tradicijo, so nevtralne in so most med preteklostjo in prihodnostjo. So prostor vseživljenjskega izobraževanja, zbiranja in posredovanja dokumentov lokalne zgodovine in dokumentov sodobnega življenja lokalne skupnosti. So prostor, kjer se je mogoče sprostiti, učiti, izobraževati, brati, se družiti, raziskovati, se opismenjevati – zlasti finančno opismenjevanje je vedno bolj potrebno ...

Knjižnica je prostor za vse čase, za vse generacije, za vse ciljne skupine ... Knjižnica je prostor za vse. Je srce lokalne skupnosti (dnevna soba). Omogoča vsem, ne glede na raso, starost, spol ali ekonomski položaj dostop do informacij, ki so bistvenega pomena za kakovostno življenje.

3.2. Kulturna dediščina Občine Braslovče

»Kulturna dediščina« so območja in kompleksi, grajeni in drugače oblikovani objekti, predmeti ali skupine predmetov, oziroma ohranjena materializirana dela, kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru, katerih varstvo je zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnega in civilizacijskega pomena v javnem interesu.

Dediščino je potrebno celovito obravnavati kot dejavnik kakovosti prostora ter kot priložnost za razvoj. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kvaliteto predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijskih potencial, ki ga mora občina izkoristiti za razvoj svojega območja.

Skrb za varstvo kulturne dediščine Občina Braslovče izvaja z vzdrževanjem, obnavljanjem in revitalizacijo enot naselbinske ter profane stavbne in memorialne dediščine v lasti Občine Braslovče. Pri tem se upošteva dejstvo, da so vse vrste dediščine zaščitene s ti. varstvenimi režimi, ki opredeljujejo možne posege, s katerimi se preprečuje njeno poškodovanje, propadanje ali uničenje. Na splošno pa velja, da:

- se kulturna dediščina varuje na kraju samem,
- se varuje tudi ustrezno veliko območje okoli dediščine z namenom preprečitve neposrednih ali posrednih vplivov na dediščino,
- na objektih ali območjih dediščine niso dovoljeni tisti posegi ali takšni načini izvajanja dejavnosti, ki bi prizadeli varovane vrednote in njihovo materialno substanco,
- so možni tisti posegi in prostorske rešitve, ki prispevajo k trajni ohranitvi dediščine ali zvišanju njene vrednosti.

Tabela 1: seznam enot kulturne dediščine na območju občine Braslovče, ki so v lasti Občine Braslovče, razen naselbinske dediščine, ki ima kot takšna širši pomen za naše območje (vir: strokovne zasnove varstva kulturne dediščine)

Naziv dediščine	Vrsta dediščine	Status dediščine
Braslovče - trško jedro	Naselbinska dediščina	PKD
Grajska vas - vas	Naselbinska dediščina	KD
Žovnek - dvorec s parkom	Profana stavbna dediščina	KS
Žovnek - grad	Profana stavbna dediščina	PKD
Stavba Braslovče 22	Profana stavbna dediščina	KD
Male Braslovče - perišče	Profana stavbna dediščina	KD
Šmiglova zidanica	Profana stavbna dediščina	KS
Hauptova grobnica Gomilsko	Memorialna dediščina	KS
Spomenik NOB Rakovlje	Memorialna dediščina	KS
Spomenik padlim v I. sv. vojni Grajska vas	Memorialna dediščina	KS

KD – kulturna dediščina

KS – kulturni spomenik

PKD – pomembnejša kulturna dediščina v planskem dokumentu RS

3.2.1. Naselbinska dediščina

Trg Braslovče

Braslovče so naselje s tipično trško florisno zasnovo, ki je v svoji osnovi še srednjeveška. Najpomembnejši trški objekti in najbolj imenitne hiše se nahajajo v severnem delu trga, ki se

zaključuje z župnijsko cerkvijo. Med pomembnejšimi stavbami, poleg cerkve, prištevamo še dvorec Legant in poslopje stare šole, danes občinske stavbe. Celotno območje trga je urbanistično zaščiteno in se postopno ureja.

Grajska vas

Grajska vas je gručasto podeželsko naselje, ki je ime dobilo po nekdanjem gradu, stoječem na griču pod Šmiklavškem hribu. Stari del naselja zaznamuje kmetijska dejavnost, v novejšem delu pa se nahajajo pretežno stanovanjske hiše. Osrednja točka vasi je cerkev Sv. Krištofa. V njeni neposredni bližini pa se nahaja tudi obnovljen spomenik padlim vaščanom v 1. svetovni vojni, ki je eden redkih tovrstnih na območju Slovenije. V južnem delu vasi se nahaja Rezarjeva hiša iz leta 1806, ki je tipičen primer lesene kmečke hiše, značilne za Savinjsko dolino. Središče grajske vasi (ring) z vaškim periščem je bilo v okviru projektov CRPOV obnovljeno v letih 1999 - 2000.

3.2.2. Profana stavbna dediščina

Grad Žovnek

Grad Žovnek je bil z odlokom o razglasitvi kulturnega in zgodovinskega spomenika – Grad Žovnek (Ur.l.RS št.18/93) zaznamovan kot kulturno zgodovinski spomenik.

Zgodovina gradu sega do okoli leta 1120, ko se Žovneški prvič pisno omenjajo. Grad je bil naseljen do leta 1816, po tem letu pa je začel hitro propadati. Material, ki so ga pridobivali z rušenjem gradu so uporabili za gradnjo novega dvorca. S postopno obnovo gradu se je pričelo leta 1995.

Dvorec Žovnek

Dvorec Žovnek je v začetku 19. stoletja postavil takratni lastnik gosposčine Žovnek Jožef Čokl pl. Ruhethal zaradi neprimernih bivalnih pogojev na gradu Žovnek. Dvorec je bil pozidan v klasicističnem slogu in že od vsega začetka se je uporabljal za stanovanjske in upravne namene. Do konca druge svetovne vojne je dvorec zamenjal veliko lastnikov, zadnji izmed njih je bil celjski industrialec Adolf Westen. Po letu 1945 je bilo žovneško Westnovo premoženje nacionalizirano. Poslopja so služila stanovanjem ter kmetijski proizvodnji.

Objekt Braslovče 22

Objekt Braslovče 22 je večnadstropna stavba, zgrajena leta 1904, v kateri so bili prostori osnovne šole. Danes so v njej prostori občinske uprave. Stavba je bila delno obnovljena.

Vaško perišče Male Braslovče

Vaško perišče Male Braslovče je bilo zgrajeno sredi petdesetih let prejšnjega stoletja ob potoku Struga.

Šmiglova zidanica

Ohranjena zidanica v bližini Grajske vasi še iz časov, ko je bilo na tem območju razširjeno vinogradništvo. Danes je zidanica še vedno lepo ohranjena in je priljubljena izhodiščna točka planincev. Znana pa je tudi po tradicionalnih prvomajskih srečanjih. Pomen zidanice je povezan z zgodovinskimi dogodki. Leta 1938 je v njej potekala partijska konferenca. Na ta dogodek spominja posebno spominsko obeležje.

3.2.3. Memorialna dediščina

Hauptova grobnica

Hauptova grobnica na pokopališču Gomilsko je nagrobni mavzolej z obliko nepravilne piramide, ki je edinstven na širšem območju Savinjske doline. V mavzoleju je kot zadnji pokopan Karl von Haupt leta 1915. V grobnici so pritrjene spominske plošče članom družine Haupt s konca 19. stoletja.

Spomenik padlim v I. svetovni vojni Grajska vas

Spomenik iz leta 1924 sestavlja trikotni plato z ograjo in vogalnimi granatami. Na podstavku so pritrjene plošče z imeni ter nastavek z lesenim kipom sv. Martina. Spomenik je bil obnovljen.

Spomenik NOB Rakovlje

Spomenik NOB v Rakovljah se tekoče vzdržuje in obnavlja.

3.2.4. Javni interes

Javni interes na področju varstva kulturne dediščine obsega:

- identificiranje dediščine, njenih vrednot in vrednosti, njeno dokumentiranje, preučevanje in interpretiranje,
- celostno ohranjanje dediščine in preprečevanje škodljivih vplivov nanjo ter njeno vključevanje v sodobno življenje,
- predstavljanje dediščine javnosti in razvijanje zavesti o njenih vrednotah
- sodelovanje javnosti v zadevah varstva in nadgraditev dialoga s posamezniki in skupnostmi ter drugimi deležniki,
- omogočanje dostopa do dediščine ali do informacij o njej vsakomur, posebej mladim, starejšim in invalidom, neposredno, s pomočjo javnih zavodov, muzejske dejavnosti ter z uporabo novih tehnologij,
- vključevanje vedenja o dediščini z vzgojo, izobraževanjem in usposabljanjem na vseh ravneh,
- prepoznavanje dediščinskih potencialov za gospodarski, družbeni in trajnostni razvoj ter kontinuirano vključevanje v razvojne projekte na lokalni in nacionalni ravni,
- ohranjanje kulturne raznolikosti s spoštovanjem različnosti dediščine in njenih interpretacij ter ob upoštevanju mednarodno uveljavljenih standardov.

Občina Braslovče uresničuje javni interes z aktivnostmi za ohranjanje enot kulturne dediščine, še posebej tistih, ki izkazujejo višje stopnje ogroženosti, ter z aktivnostmi za promocijo dediščine in ozaveščanje domačega in širšega okolja o vlogi in pomenu dediščine.

3.2.5. Cilji in ukrepi

1. *Prezentacija dediščine Žovneških kot predhodnikov Celjskih grofov*

Ukrep 1: promocijske aktivnosti za ozaveščanje pomena dediščine Žovneških v povezavi z rodbino Celjskih grofov v slovenskem prostoru.

Ukrep 2: priprava programov za strokovne ekskurzije ter naravoslovne dneve osnovnih in srednjih šol.

Ukrep 3: povezovanje in projektno sodelovanje z občinami, društvi, zavodi in drugimi organizacijami z območij, kjer je evidentirana dediščina Žovneških in Celjskih grofov.

2. Razvoj dvorca Žovnek in njegove okolice.

Ukrep 1: Priprava programa razvoja dvorca Žovnek in njegove okolice.

Ukrep 2: Iskanje in vzpostavitev javno – zasebnega partnerstva za razvoj dvorca Žovnek in okolice.

3. Oblikovanje programov kulturnega turizma z uporabo dediščine in povečanje števila obiskovalcev

Ukrep 1: vzpostavitev učinkovitega sistema upravljanja gradu Žovnek, s čimer bo zagotovljeni kakovostnejši pogoji za individualne in skupinske obiske gradu.

Ukrep 2: razviti zgodbo na temo Veronike Deseniške, ki bi bila osnova promocije gradu in njegove okolice v povezavi s sosednjimi občinami in oblikovanje turističnega produkta.

3.3. Ljubiteljska kulturna dejavnost

Dejavnost ljubiteljske kulture obsega širok spekter različnih oblik kulturnega udejstvovanja. Od ohranjanja tradicij npr. s folklorno dejavnostjo ali ljudskim petjem, pa vse do najsodobnejših oblik umetniškega izražanja npr. filmske ali plesne produkcije.

Ljubiteljska kulturna društva na splošno delujejo na različnih umetniških področjih. Najpogosteje na vokalnem, folklornem in gledališkem področju, nekoliko manj na likovnem, literarnem in drugih področjih. Zunaj mestnih okolij pa prevladujejo društva, ki v svojih okvirih združujejo različne umetniške zvrsti.

Na področju Občine Braslovče deluje pet kulturnih društev, od katerih se večina lahko pohvali z več desetletno zgodovino: Kulturno društvo Gomilsko, Kulturno društvo Letuš, Kulturno zgodovinsko društvo Žovnek Braslovče, Prosvetno društvo Braslovče in najmlajše Kulturno društvo plesa in animacije Mavrica.

Poseben pomen imajo lokalna kulturna društva pri pripravi različnih kulturnih prireditev saj so ravno prireditve tiste, ki prispevajo k povezovanju ljudi različnih krajev in različnih generacij.

Tabela 2: kulturne prireditve, ki so jih v letih 2014-2015 organizirala braslovška kulturna društva

	2014	2015
Kulturno društvo Letuš	Adventni sejem z igrico za otroke Božično novoletni koncert	Materinski dan Kultura praznuje - rock večer Kultura praznuje – 80 letnica Žive jaslice Adventni sejem z igrico za otroke
Prosvetno društvo Braslovče	Glasbeni abonma S pesmijo v pomlad Poletje v Braslovčah 1.del Švedska po Švedski Gostovanje zbora	Glasbeni abonma Poletje v Braslovčah Dalmatinski večer Adventni koncerti Odprtje Doma kulture Braslovče
Kulturno društvo Gomilsko	Osrednja prireditev ob kulturnem prazniku Pozdrav življenju Božično novoletni koncert Folklorni večer Literarni večeri	Osrednja prireditev ob kulturnem prazniku Pozdrav življenju Vokalni večer na Gomilskem 25 letnica Seksteta Gomilsko Folklorni večer Veksl Prireditev ob 40 letnici Božično novoletni koncert Literarni večeri

Tabela 3: umetniška področja na katerih delujejo sekcije braslovških kulturnih društev

PODROČJE	DRUŠTVO	SEKCIJA
Vokalna dejavnost	Kulturno društvo Gomilsko Prosvetno društvo Braslovče KD Letuš	Sekstet Gomilsko MoPZ Karla Viranta MePZ Marije Vnebovzete Kvartet KD Letuš
Gledališka dejavnost	Kulturno društvo Gomilsko Kulturno društvo Letuš	Odrasla gledališka skupina Mladinska gledališka skupina Gledališka skupina »Do zvezd«
Plesna dejavnost	Prosvetno društvo Braslovče Kulturno društvo Mavrica	Plesno gledališče Braslovče Plesne skupine »Mavrica«
Ohranjanje dediščine	Kulturno društvo Gomilsko Kulturno zgodovinsko društvo Žovnek	Folklorna skupina srajčke

Lokalna društva igrajo posebno vlogo tudi pri vključevanju kulture v proces izobraževanja in sicer z aktivnim sodelovanjem s šolskimi kulturnimi društvi na centralni šoli Braslovče in podružnicah.

3.3.1. Javni interes

V javni interes na področju ljubiteljske kulture sodi vsa kontinuirana, strokovno pripravljena in kvalitetno izvedena kulturna ustvarjalnost in poustvarjalnost, še posebej ohranjanje nesnovne dediščine, strokovna srečanja in pregled dosežkov, kulturna vzgoja in izobraževanje širokega kroga ljubiteljskih in bodočih profesionalnih kulturnih ustvarjalcev, društvena dejavnost, ki spodbuja zanimanje za kulturo in kultivira svoje okolje.

Za uresničevanje javnega interesa na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti skrbijo lokalne skupnosti ter država preko izpostav Javnega sklada za kulturne dejavnosti.

Občina Braslovče zagotavlja javni interes na področju kulture z zagotavljanjem zadostnih finančnih sredstev za izvedbo programov kulturnih društev ter z zagotavljanjem primernih prostorskih pogojev za njihovo izvedbo.

Država za uresničevanje javnega interesa na področju kulture skrbi preko Javnega sklada za kulturne dejavnosti, kot strokovne organizacijske podpore ljubiteljski kulturi, ki ima 59 območnih izpostav. Te izpostave društvom na lokalnem nivoju nudijo pomoč preko sistema izobraževanj in usposabljanj za mentorje in ter z organizacijo območnih prireditev, na katerih so društva, skupine in posamezniki ocenjeni s strani selektorjev.

3.3.2. Cilji in ukrepi

1. *Dvig obsega in kvalitete ljubiteljskih kulturnih projektov in programov ter povečanje števila obiskovalcev*

Ukrep 1: zagotovitev zadostnih finančnih sredstev za izvajanje programov in projektov.

Ukrep 2: skrb za promocijsko podporo kulturnih programov in projektov.

Ukrep 3: spodbujanje meddruštvenega sodelovanja.

Ukrep 4: izobraževanje mentorjev.

2. Medgeneracijsko povezovanje

Ukrep 1: aktivno sodelovanje z OŠ Braslovče in podružnicami za spodbujanje k skupnemu soustvarjanju

3.3.3. Območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti Žalec

Z ustanovitvijo Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD) je bila postavljena pomembna kulturna mreža 59 območnih izpostav Sklada, ki pokriva celotno ozemlje Slovenije, sega pa tudi v zamejstvo in mednarodni prostor ter tako omogoča dostop do pomembnejših kulturno-umetniških dosežkov tudi zunaj večjih urbanih središč. Celovita, profesionalna mreža za vsestranski razvoj ustvarjalnih potencialov v kulturi skozi programe omogoča osebno rast in kulturno povezovanje, spodbuja programe kulturne vzgoje ter vseživljenjskega učenja in krepi kompetence, znanja ter sposobnosti. JSKD organizira kulturne prireditve in izobraževalne oblike, izdaja revije ter druge publikacije, strokovno in organizacijsko pomaga kulturnim društvom ter njihovim zvezam v Sloveniji in zamejstvu. Večina programov in projektov različnih zvrsti in zahtevnosti je namenjenih prostočasnim kulturnim dejavnostim, hkrati pa 59 območnih izpostav Sklada s kulturnim posredništvom omogoča dostop do pomembnejših kulturno-umetniških dosežkov tudi zunaj večjih urbanih središč. Vloga sklada je še posebno pomembna z vidika dostopnosti kulturnih vrednot, saj je z 59 izpostavami v marsikaterem okolju, zlasti pa zunaj večjih urbanih središč, edini ponudnik in posrednik kulturnih dogodkov. Sklad je član regionalne kulturne povezave dežel Srednje in Jugovzhodne Evrope (ECuCo) ter evropske mreže prostočasnih kulturnih organizacij ENVAA (<http://www.envaa.org>). Poslanstvo Javnega sklada za kulturne dejavnosti – Območne izpostave Žalec se odraža v motu »Kultura za vsak čas – strokovna, organizacijska in finančna podpora kulturnim dejavnostim«, prek daljnoročne vizije pa Sklad poskuša povečati dostopnost kulturnih dobrin in kakovost kulturnega udejstvovanja v celotnem slovenskem kulturnem prostoru.

3.3.3.1 Naloge javnega sklada za kulturne dejavnosti

- organizacija in posredovanje kulturnih prireditev,
- priprava seminarjev, delavnic, tečajev, kolonij,
- izdaja revij in drugih publikacij,
- sofinanciranje kulturnih projektov na podlagi javnih razpisov in pozivov, izvedba manjših investicij v prostore in opremo,
- podeljevanje priznanj za izjemne dosežke in dolgoletno kulturno delo,
- priprava programov in projektov na naslednjih kulturnih področjih:
 - o glasba: zborovska in instrumentalna,
 - o gledališče in lutke,
 - o folklorni programi,
 - o etno programi,
 - o likovni programi: kiparstvo, slikarstvo, keramika, fotografija,
 - o film in video,
 - o sodobni ples,
 - o literatura,
 - o založništvo.

JSKD – OI Žalec z izvedbo svoje programske sheme in namenskega financiranja skrbi za izvedbo javnega interesa na tem področju, t. j. za izvedbo kulturne vzgoje ter sistema izobraževanj širokega kroga ustvarjalcev, ohranjanja nesnovne kulturne dediščine in mednarodnega sodelovanja ter povezovanja. Pomembno je spodbujanje medkulturnega dialoga s podporo kulturnega udejstvovanja pripadnikov drugih narodov in narodnosti v Sloveniji, tako s sofinanciranjem programov in projektov prek javnega poziva, kot z organizacijsko in strokovno pomočjo pri izpeljavi nekaterih prireditev.

3.3.3.2 Cilji in usmeritve

S strategijo razvoja se opredeljujejo poglobitvi cilji in usmeritve, ki bodo določali ravnanje Sklada v naslednjih letih z namenom, da bi se kot trdna in vitalna organizacija, katere poglobitva naloga je spodbujanje ustvarjalnosti, ustrezno odzival na potrebe okolja, izpolnil pričakovanja ustanovitelja ter se utrdil kot eden od pomembnejših dejavnikov na področju kulture tudi v mednarodnem prostoru. JSKD mora ostati prepoznavna kulturna mreža, ki deluje tako znotraj skupnega slovenskega kulturnega prostora kot v mednarodnih stikih, podpira razvoj društvenih in drugih neinstitucionalnih kulturnih dejavnosti, ustvarja ter posreduje kulturne in izobraževalne programe ter projekte.

3.3.3.3 Sodelovanje

Sklad bo v sodelovanju z Občino Braslovče in kulturnimi društvi v Braslovčah skrbel za:

- pomoč pri organizaciji pomembnejših projektov kulturnih društev,
- posredovanje informacij,
- pomoč društvom pri prijavljanju na razpise/pozive za sofinanciranje na lokalnem državnem ter mednarodnem nivoju,
- izobraževalne oblike za potrebe društev in zveze za člane ter strokovne vodje,
- pomoč pri iskanju strokovnih mentorjev,
- navezovanje stikov z drugimi sorodnimi društvi zunaj domačega prostora, v širšem slovenskem prostoru in tudi v tujini.

Sklad bo podpiral čim bolj pestro kulturno produkcijo, uvajanje novih dejavnosti v delo kulturnih društev in skupin, ki nagovarjajo različne generacije ustvarjalcev ter občinstva.

Kulturne skupine in posamezne ustvarjalce bo spodbujal k izkoriščanju neinstitucionalnega ter nepoklicnega statusa za polno svobodo ustvarjanja ter eksperimentiranja in po drugi strani podpiral vrhunske dosežke, zlasti v okviru klasičnih društvenih dejavnosti.

Preostale prireditve Sklada bodo organizirane na področju vokalne in instrumentalne glasbe, gledališča in lutk, folklorne dejavnosti, sodobnega plesa, literarne in likovne dejavnosti, ki bodo selekcionirane na podlagi ocenjevanj ter analiz strokovnih spremljevalcev, poleg tega pa bo sčasoma uveden tudi nova področja, za katera se bo izkazal interes. JSKD OI Žalec si bo prizadevala za večjo prisotnost na področju občine Braslovče, saj so se z odprtjem nove večnamenske dvorane možnosti za sodelovanje precej razširile. Območna izpostava Žalec bo nudila vse oblike pomoči pri izvedbi ali koordinaciji vsebinskega in izvedbenega dela programa nove dvorane, če bo to v interesu občine Braslovče.

3.3.3.4 Organiziranost prireditev po nivojih

Pregledne prireditve bodo organizirane na dveh različnih nivojih (območni in medobmočni – regijski) in stopnjah zahtevnosti.

Območna raven

Območne prireditve bodo namenjene spremljanju dela društev in skupin, ki delujejo na območju izpostave; v posamičnih primerih tudi na območju več izpostav. Vsako kulturno društvo, ki bo to želelo, bo imelo enkrat na leto možnost predstavitve svojih dosežkov. S tem bo JSKD uresničeval tudi pomembno socialno funkcijo s predstavljanjem raznolike socialne strukture; pri tem kakovost ni najpomembnejše merilo. Prireditve bodo strokovno spremljali selektorji. Ti bodo posebej spremljali znanje vodij in opozarjali na možnosti dopolnilnega izobraževanja. Območna raven izobraževanja bo ponujala temeljna znanja s posameznih

področij. Posebni programi bodo namenjeni spodbujanju dejavnosti na manj razvitih področjih.

Medobmočna (regijska raven)

Območne izpostave bodo tudi v prihodnje povezane v medobmočne (regijske) koordinacije (JSKD OI Žalec v koordinacijo Celje), kar omogoča povezovanje dejavnikov tudi zunaj lokalnega kroga. S tem se bodo krepile regionalne kulturne povezave in spodbujal skladen regionalni razvoj. Regijski programi predstavljajo kakovosten timski pristop in sledenje enakomernemu razvoju dejavnosti po posameznih področjih (glasba, gledališče itd.) kot izhodišču za regijsko načrtovanje. Prireditve na regijskem nivoju bodo strokovno spremljali določeni regijski selektorji, ki bodo ogledane programe temeljito proučili in jih ob zadovoljivi kakovosti uvrstili na najvišjo – državno raven.

Izobraževanje

Izobraževalne oblike bodo pokrivalo vsa področja ustvarjanja, vse socialne, starostne in izobrazbene skupine. Še posebno pozornost bo Sklad namenil mentorjem občolskih kulturnih dejavnosti. Z izobraževanjem udeleženci pridobivajo osnovno znanje specifičnih področij, za katera v mnogih primerih niti ne obstajajo formalne oblike izobraževanja (folklor), ali nadgrajujejo obstoječa znanja.

Seminarji izpostave JSKD

JSKD bo na letni ravni organiziral brezplačne seminarje za dobro zastopana področja ljubiteljske kulture (zborovska, folklorna, literarna, likovna in gledališka dejavnost), s katerimi bo nudil udeleženkam in udeležencem nadgradnjo znanja ter s tem dvig kakovosti zastopanih dejavnosti.

Ob zadostnem zanimanju in povpraševanju po še neveljavljenih dejavnostih (lutke, sodobni ples, mažoretke, filmska dejavnost itd.) bo JSKD spodbujal izobraževanje na teh področjih ter se po svojih močeh trudil za njihov kakovostni zagon in napredek.

Seminarji centrale

Seminarji, ki jih organizira centralna služba JSKD v Ljubljani, imajo večjo širino, saj ponujajo eminentnejše predavatelje (tudi iz tujine) in boljšo logistiko izvedbe. Seminarji so plačljivi, njihovo trajanje pa variira glede na zahtevnost seminarja, obseg snovi in razpoložljivosti predavatelja. JSKD OI Žalec bo na seminarje s takšno vsebino pošiljal vse interesente, pri katerih bosta vidna potencial in napredek pridobljenega znanja s seminarjev na lokalnem nivoju. Sklad bo po predhodnem dogovoru finančno pomagal udeležencem seminarjev.

3.3.3.5 Povzetek

Ljubiteljska kultura v Občini Braslovče je precej dobro zastopana. Moški pevski zbor Karel Virant v zadnjem obdobju spada med bolj kakovostne zборе, saj jim selektorji območnih revij podeljujejo regijski kategorizacijski nivo. To je predvsem odraz dobrega in marljivega dela in seveda tudi podpore lokalne skupnosti in občine Braslovče. Dobro, predvsem pa kakovostno je zastopano tudi področje otroške folklorne, ki jo gojijo v Kulturnem društvu Gomilsko. Na regijskem nivoju je iz Občine Braslovče zastopanih več ljubiteljskih dejavnosti (vokalna glasba in otroška folklor), trud bo usmerjen v to, da kvaliteto na regijski nivo dvignemo tudi na ostalih predstavnikih posameznih kulturnih dejavnosti. Sodelovanje JSKD OI Žalec z društvi in drugimi institucijami (Občina, Osnovna šola) se ocenjuje kot vzorno in še naprej se pričakuje sodelovanje, ki bo v prihodnosti prineslo še večjo rast kakovosti posameznikov ter društev na tem območju.

4. JAVNA KULTURNA INFRASTRUKTURA IN INVESTICIJE

4.1. Objekti kulturne infrastrukture v lasti Občine Braslovče

Za potrebe izvajanja ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v občini Braslovče se uporabljajo naslednji objekti:

- Dom krajanov Gomilsko (večnamenski objekt),
- Kulturni dom Letuš,
- Dom kulture Braslovče
- Občinska knjižnica Braslovče

Dom krajanov Gomilsko

Dom krajanov Gomilsko je večnamenski objekt, zgrajen leta 1981. Lastnik objekta je Občina Braslovče.

Dom krajanov Gomilsko se zaradi dotrajanosti postopno obnavlja. V letu 2005 je bila izvedena obnova ostrešja in obnova prostorov Kulturnega društva Gomilsko. V letu 2012 je bil obnovljen del spremljajočih prostorov, v letu 2013 pa zamenjana okna na celotnem objektu.

V objektu se nahajajo društveni prostori Kulturnega društva Gomilsko, sedež Krajevnega odbora Gomilsko in Pošta Gomilsko. Poleg teh za svoje aktivnosti prostore Doma krajanov Gomilsko koristijo tudi Društvo alternativne mladine Braslovče, skupina Dry fish in Taekwondo Sun klub Braslovče.

Dom krajanov Gomilsko je večnamenski prostor, ki se uporablja za različne namene. Za uporabo prostorov, ki presegajo interes lokalne skupnosti, pošta, družabna srečanja, ki jih ne organizirajo lokalna društva ali druge organizirane prireditve, se plača najemnina. Sredstva od pobranih najemnin se vračajo v objekt preko izvajanj vzdrževalnih del. Kulturno društvo Gomilsko prispeva za vzdrževanje dvorane in lastnih prostorov po lastnih zmožnostih, za uporabo prostorov pa ne plačuje najemnine.

Kulturni dom Letuš

Kulturni dom Letuš je po zaključenem postopku denacionalizacije prešel v last Občine Braslovče v letu 2003.

Leta 2005 je bila izvedena sanacija ostrešja, nekaj let kasneje pa še sanacija tal in parketa. Leta 2015 je bila izvedena še sanacija električne napeljave.

V Kulturnem domu Letuš se nahajajo prostori Kulturnega društva Letuš in prostori KO Letuš. V njem se odvija večina kulturnih prireditev in ostalih družabnih srečanj v kraju. Uporabniki prostorov za izvajanje programov, ki so v javnem interesu, ne plačujejo najemnine.

Dom kulture Braslovče

Dom kulture Braslovče je bil zgrajen leta 2015 kot del večnamenskega poslovnega centra v Braslovčah. V domu kulture sta sodobne prostore dobili Kulturna dvorana Braslovče in Občinska knjižnica Braslovče.

Kulturna dvorana je namenjena izvedbi programov kulturnih društev in programov ostalih društev, če po svoji vsebini sodijo v ta prostor. Za programe, ki so v javnem interesu, izvajalci ne plačujejo najemnine.

4.2. Javni interes

Javni interes na področju kulturne infrastrukture in investicij v kulturno infrastrukturo vključuje zagotavljanje prostorskih pogojev za izvajanje kulturnih programov in projektov ter posledično izboljšanje dostopnosti kulturnih dobrin.

Javni interes na področju kulturne dediščine pomeni celostno ohranjanje kulturnih spomenikov v lasti občine (prenova, upravljanje, oživljanje).

4.3. Pregled načrtovanih investicij za obdobje 2016 - 2020

1. Občinska knjižnica Braslovče

Opis: nakup opreme za Občinsko knjižnico Braslovče.

Vrednost investicije: do 80.000 EUR.

Terminski plan: 2016, 2017.

Vir sredstev: občinski proračun.

Postavka NRP: OB151-11-0028 - knjižnica Braslovče

2. Grad Žovnek

Opis: fazna obnova gradu Žovnek s postopnim urejanjem dostopnosti do posameznih delov ruševin, sanacija obzidja ter sanacija notranjosti spodnjega dela stolpa.

Vrednost investicije: do 200.000 EUR.

Terminski plan: 2016 – 2020.

Viri sredstev: občinski proračun, Interreg SLO-CRO, CLLD

Postavka NRP: OB151-06-0036 – grad Žovnek - rekonstrukcija

3. Dom krajanov Gomilsko

Opis: načrtuje se sanacija ovoja stavbe, obnovo odra, priprava podlage za ureditev parkirišča ter ostala vzdrževalna dela na objektu.

Vrednost investicije: do 130.000 EUR.

Terminski plan: 2016 – 2020.

Viri sredstev: občinski proračun.

Postavka NRP: OB151-06-0037 – investicijsko vzdrževanje Dom krajanov Gomilsko

4. Kulturni dom Letuš

Opis: nadaljevanje vzdrževalnih dela v notranjosti objekta.

Vrednost investicije: do 33.000 EUR

Terminski plan: 2016 – 2020

Viri sredstev: občinski proračun

Postavka NRP: OB151-06-0038 – investicijsko vzdrževanje Kulturni dom Letuš

5. Hauptova grobnica

Opis: obnova zunanjšega in notranjšega dela grobnice v skladu s smernicami Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Vrednost investicije: do 20.000 EUR.

Terminski plan: 2016 – 2020.

Viri sredstev: občinski proračun.

Postavka NRP: OB151-15-0015 – obnova Hauptove piramide

6. Objekt Braslovče 22

Opis: obnova fasade.

Vrednost investicije: do 175.000 EUR.

Terminski plan: 2016 – 2020.

Viri sredstev: občinski proračun.

Postavka NRP: OB151-06-0001 – sanacija občinske stavbe Braslovče 22

5. OBSEG IN NAČIN FINANCIRANJA KULTURNIH DEJAVNOSTI

Financiranje kulturnih dejavnosti se izvaja v skladu z Zakonom o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur.l. RS št. 77/07 s spremembami), ki določa področja, način ter postopke financiranja, Zakonom o knjižničarstvu (Ur.l. RS št. 87/01 s spremembami), ki določa obveznosti sofinanciranja knjižnične dejavnosti, Pravilnikom o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah in stroškov krajevnih knjižnic (Ur.l. RS št. 19/03).

Lokalni program kulture, v skladu z Zakonom o uresničevanju javnega interesa za kulturo, podrobneje določa postopke delitve sredstev in merila za njihovo delitev. Višina sredstev za izvajanje LPK se opredeli z letnim programom za kulturo v okviru vsakoletnega občinskega proračuna.

5.1. Financiranje knjižnične dejavnost

V skladu z navedenimi predpisi Občina Braslovče s sklenitvijo letnih pogodb financira skupne stroške splošne knjižnice – Medobčinske splošne knjižnice Žalec (vodenje knjižnice, programski stroški, ki se nanašajo na izvajanje skupnih dejavnosti za celotno mrežo – publikacije, priročniki, material za obdelavo knjig..., neprogramski stroški, ki se nanašajo na izvajanje skupnih dejavnosti za celotno mrežo – elektrika, komunalne storitve, čiščenje..., računovodski stroški, vzdrževanje računalniške opreme) in dodatno še stroške Občinske knjižnice Braslovče (stroški dela, stroški nakupa opreme, programski in neprogramski stroški krajevne knjižnice).

Občina Braslovče v skladu z zakonom namenja določena sredstva tudi za nakup knjižničnega gradiva. Knjižnično gradivo je namenjeno za Občinsko knjižnico Braslovče. Polovico sredstev zagotovi občina iz proračuna za tekoče leto, polovico pa Ministrstvo za kulturo na podlagi razpisa, ki ga vodi Medobčinska knjižnica Žalec.

Višina potrebnih sredstev za financiranje knjižnične dejavnosti se določi z vsakoletnim proračunom na podlagi predloženega finančnega načrta Medobčinske splošne knjižnice Žalec kot posrednega proračunskega uporabnika.

5.2. Financiranje varstva kulturne dediščine

Naloge varstva kulturne dediščine se financirajo na podlagi izkazanih potreb po obnovi enot kulturne dediščine v okviru razpoložljivih sredstev vsakoletnega proračuna.

5.3. Financiranje programov ljubiteljskih kulturnih dejavnosti

5.3.1. Financiranje programov in projektov ljubiteljskih kulturnih društev

Programi ljubiteljskih kulturnih društev se sofinancirajo na osnovi javnega razpisa. Višina sredstev se določi z vsakoletnim proračunom. Za izvedbo postopka se smiselno uporabljajo določila od 114. do 120. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo.

Postopek dodelitve sredstev na osnovi javnega razpisa:

- objava javnega razpisa na krajevno običajen način,
- zbiranje vlog,
- ocenjevanje prispelih vlog na osnovi meril,
- obveščanje izvajalcev o izbiri,
- sklepanje pogodb,
- spremljanje namenskega koriščenja sredstev.

Na javni razpis se lahko prijavijo društva s sedežem v občini Braslovče, ki opravljajo dejavnost s področja ljubiteljske kulture, imajo urejeno evidenco o članstvu in občinski upravi poročajo o realizaciji aktivnosti.

Z javnim razpisom se opravi ocena posameznih programov in projektov in določi višina sofinanciranja posameznega programa ali projekta.

Župan občine Braslovče z izbranimi izvajalci sklene pogodbo o sofinanciranju. Podlaga za izplačilo sredstev je zahtevki za izplačilo sredstev z osnovnimi podatki o realizaciji projekta.

Merila za dodeljevanje sredstev za sofinanciranje programov ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v Občini Braslovče:

a) materialni stroški

Pavšal materialnih stroškov znaša 400 EUR za društvo. Sredstva so namenjena za pokritje upravnih in računovodskih stroškov ter stroškov povezanih z uporabo prostora in promocijo delovanja društva.

b) vokalna dejavnost

Sofinancira se delovanje vokalnih glasbenih skupin, ki v sezoni opravijo minimalno 20 vaj.

Manjše vokalne skupine (do 12 pevcev) 30 točk

Pevski zbori (nad 12 pevcev) 50 točk

Zbori in vokalne skupine se glede na njihovo dejavnost razvrščajo v tri kategorije:

KATEGORIJA I : zbor/vokalna skupina se udeleži preglednega tekmovanja, pripravi sokoncert ali samostojni koncert ter sodeluje na prireditvah na nivoju lokalne skupnosti 15 točk

KATEGORIJA II : zbor/vokalna skupina pripravi samostojni koncert ali sokoncert ter sodeluje na prireditvah na nivoju lokalne skupnosti 10 točk

KATEGORIJA III : zbor/vokalna skupina sodeluje na manjših prireditvah na nivoju lokalne skupnosti.
5 točk

c) uprizoritvena umetnost

Sofinancira se delovanje dramskih skupin.

- dramsko delo daljše od 1 ure, predvideno za gostovanja 70 točk
- kratko igrano delo, kratke otroške predstave 50 točk

d) plesna dejavnost

Sofinancira se delovanje plesne skupine, ki se udeležuje preglednih tekmovanj in sodeluje na prireditvah na nivoju lokalne skupnosti.

Delo plesne skupine 50 točk

e) drugi projekti

Sofinancirajo se projekti, ki vsebinsko ne sodijo v vokalno, uprizoritveno ali plesno dejavnost.

50 točk

f) prireditve

- večje prireditve (100 in več obiskovalcev) 60 točk
- srednje prireditve (50 in več obiskovalcev) 45 točk
- manjše prireditve (razstave, literarni večeri, manjši koncerti) 20 točk

Nadzor nad porabo sredstev in izvedbo kulturnih programov in projektov izvaja občinska uprava občine Braslovče.

5.3.2. Financiranje dejavnosti Območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti Žalec

Občina Braslovče sofinancira aktivnosti Območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti Žalec.

Sofinanciranje Območnega izpostave Sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti se izvaja s sklenitvijo pogodbe za tekoče leto, na podlagi predloženega finančnega načrta Sklada.

6. ZAKLJUČEK

Pri ustvarjanju Lokalnega programa kulture Občine Braslovče za obdobje 2016 – 2020, so sodelovali subjekti, ki na takšen ali drugačen način delujejo na področju kulture na območju občine Braslovče. Dokument opredeljuje prioritete in cilje na posameznih področjih kulturnega ustvarjanja ter ukrepe za doseg ciljev. Vsi akterji kulturnega razvoja morajo stremeti k temu, da se, kljub nastali družbeni ekonomski situaciji, pogoji za kulturno ustvarjanje ne slabšajo in da se poišče način, kako jih izboljšati.

Dokument vsebinsko izhaja iz nacionalnega programa za kulturo, kot strateškega dokumenta razvojnega načrtovanja kulturne politike Republike Slovenije, ki opredeljuje cilje in prioritete na dvanajstih kulturnih področjih.

Na območju občine Braslovče so vsebinsko zastopana predvsem tri kulturna področja:

- kulturna dediščina,
- knjižnična dejavnost,
- ljubiteljska kulturna dejavnost.

S spoštovanjem kulturne dediščine se bogati sodobno življenje. V skladu z usmeritvami nacionalnega programa kulture vse dragocene vsebine kulturne dediščine delamo dostopne, široko se odpirajo vrata muzejev in gradov in kulturna tradicija postaja temelj gospodarskega razvoja.

Knjižnice so spodbujevalec demokratičnega mišljenja, dejavnik razvoja bralne kulture, nastajanja in prenosov znanja ter pomemben nosilec informatizirane družbe.

Z razvojem in podporo ljubiteljski kulturi se odpirajo možnosti vključevanja v kulturno ustvarjalnost vsakomur na celotnem slovenskem prostoru. Zavedati se je potrebno, da je kultura dobrina, ki pa ni namenjena le izvajalcem kulturnih programov za izražanje njihove lastne kulturne ustvarjalnosti. Kultura je namenjena uporabnikom, zato je potrebno z inovativnimi nagovori in vsebinami v uporabnikih spodbujati zanimanje za kulturo.

